

FAQ om valg af valgstyrere og tilforordnede vælgere samt bistand af kommunalt ansat personale

Oversigt over spørgsmål

Valg af valgstyrere og tilforordnede vælgere

1. *Hvornår skal en kommunalbestyrelse vælge valgstyrere og tilforordnede vælgere?*
2. *Skal kommunalbestyrelsen altid bruge forholdstalsmetoden til udpegning af valgstyrere og tilforordnede vælgere?*
3. *Hvilken sammensætning af kommunalbestyrelsen skal der tages udgangspunkt i ved brug af forholdstalsmetoden?*
4. *Må en kommunalbestyrelse midt i en valgperiode udskifte allerede udpegede valgstyrere og/eller tilforordnede vælgere?*
5. *Kan kommunalbestyrelsen delegere fordelingen af valgstyrerne og de tilforordnede vælgere på afstemningsstederne til f.eks. forvaltningen, Økonomiudvalget eller valgbestyrelsen?*

Hvor mange valgstyrere og tilforordnede skal vælges, og hvem kan vælges

6. *Hvor mange valgstyrere skal vælges?*
7. *Hvor mange tilforordnede vælgere skal vælges?*
8. *Kan kommunalbestyrelsen kun vælge tilforordnede vælgere blandt partiernes medlemmer?*
9. *Må kandidater virke som valgstyrere og tilforordnede vælgere?*

På hvilket afstemningssted skal valstyrere og tilforordnede vælgere gøre tjeneste

10. *Hvad hvis der er uenighed om, hvor en valgstyrer/tilforordnet vælger skal gøre tjeneste?*
11. *Skal valgstyrere/tilforordnede vælgere gøre tjeneste på afstemningsstedet inden for det område, hvor de selv bor?*

Bistand fra kommunalt ansat personale

12. *Kan personer ansat i kommunens administration udpeges som tilforordnede vælgere i tilfælde af, at valget af tilforordnede vælgere i øvrigt foretages ved forholdstalsvalg?*
13. *Kan personer ansat i kommunens administration medvirke på valgdagen og ved fintællingen, og skal de i givet fald udpeges som tilforordnede vælgere?*

Forfald og skiftehold

14. *Hvad sker der, hvis en valgstyrer eller tilforordnet vælger har forfald?*
15. *Kan man lave "skiftehold" blandt valgstyrerne og de tilforordnede vælgere på valgdagen, således at nogle af valgstyrerne og de tilforordnede vælgere først skal møde på afstemningsstedet, når der forventes at være spidsbelastning, samt i forbindelse med optælling af stemmer?*

Valg af valgstyrelse og tilforordnede vælgere

1. *Hvornår skal en kommunalbestyrelse vælge valgstyrelse og tilforordnede vælgere?*

Svar:

Til folketingsvalg skal valgstyrelse og tilforordnede vælgere vælges senest, når valget er udskrevet.

Til Europa-Parlamentsvalg skal valgstyrelse og tilforordnede vælgere vælges i passende tid før valgdagen.

Til kommunale og regionale valg skal valgstyrelse og tilforordnede vælgere vælges i passende tid før valgdagen.

Ved folkeafstemninger skal valgstyrelse og tilforordnede vælgere vælges senest, når dagen for en folkeafstemning er fastsat.

For alle fire valghandlinger gælder dog, at kommunalbestyrelsen godt kan vælge valgstyrelse og tilforordnede vælgere på et tidligere tidspunkt, f.eks. på det konstituerende møde. Kommunalbestyrelsen kan vælge et "fast korps" af valgstyrelse og tilforordnede, der virker ved alle valghandlinger, eller vælge valgstyrelse og tilforordnede fra valghandling til valghandling.

2. *Skal kommunalbestyrelsen altid bruge forholdstalsmetoden til udpegning af valgstyrelse og tilforordnede vælgere?*

Svar:

Nej. Hvis kommunalbestyrelsen er enig om en anden fordeling, så kan de udpege valgstyrelse og tilforordnede vælgere herefter. Kommunalbestyrelsen kan f.eks. aftale, at et vist antal af valgstyrelserne og de tilforordnede vælgere udpeges efter forholdstalsmetoden, og de resterende pladser fordeles til mindre partier, nye partier eller lister, som ikke aktuelt er repræsenteret i kommunalbestyrelsen, men som stillede op ved sidste kommunalvalg.

3. *Hvilken sammensætning af kommunalbestyrelsen skal der tages udgangspunkt i ved brug af forholdstalsmetoden?*

Svar:

Det er den gruppeinddeling, der er gældende for det møde, hvor valget af valgstyrelse og tilforordnede vælgere finder sted, der skal lægges til grund for forholdstalsberegningen. Efterfølgende ændringer i gruppeinddelingerne, f.eks. som følge af partiskift, betyder ikke, at der skal foretages en ny fordeling.

4. *Må en kommunalbestyrelse midt i en valgperiode udskifte allerede udpegede valgstyrelse og/eller tilforordnede vælgere?*

Svar:

Ja, det er der ikke noget til hinder for i valglovgivningen, så længe udskiftningen er sagligt begrundet. Udpegning af valgstyrelse og tilforordnede vælgere er en beslutning truffet af kommunalbestyrelsen, som denne derfor er berettiget til at omgøre, hvis der er saglige grunde hertil.

5. *Kan kommunalbestyrelsen delegere fordelingen af valgstyrelserne og de tilforordnede vælgere på afstemningsstederne til f.eks. forvaltningen, Økonomiudvalget eller valgbestyrelsen?*

Svar:

Kommunalbestyrelsen kan godt delegere fordelingen af valgstyrelserne og de tilforordnede vælgere på de enkelte afstemningssteder til et udvalg, som f.eks. Økonomiudvalget. Kommunalbestyrelsen kan også delegere fordelingen til forvaltningen.

Der er i valglovgivningen taget udtrykkelig stilling til, hvilke opgaver der påhviler valgbestyrelsen, og dermed også til opgavefordelingen mellem kommunalbestyrelsen og valgbestyrelsen. Valgbestyrelsen kan kun varetage de opgaver, der i valglovgivningen er placeret hos valgbestyrelsen. Det betyder, at valgbestyrelsen ikke har hjemmel til at varetage opgaver, der i valglovgivningen er placeret hos kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen kan derfor ikke delegerede fordelingen af valgstyrene og de tilfornordnede vælgere på de enkelte afstemningssteder til valgbestyrelsen.

Hvor mange valgstyrene og tilfornordnede skal vælges, og hvem kan vælges

6. *Hvor mange valgstyrene skal vælges?*

Svar:

Kommunalbestyrelsen skal vælge mindst 5 og højst 9 valgstyrene for hvert afstemningsområde i opstillingskredsen til folketingsvalg, Europa-Parlamentsvalg og folkeafstemninger, og i kommunen til kommunale og regionale valg.

Hvervet som valgstyrene er et borgerligt ombud, så man har pligt til at påtage sig hvervet, medmindre man har forfald.

7. *Hvor mange tilfornordnede vælgere skal vælges?*

Svar:

Valglovgivningen indeholder ikke regler om, hvor mange tilfornordnede vælgere der skal vælges. Lovgivningen forudsætter blot, at kommunalbestyrelsen udpeger det nødvendige antal efter kommunalbestyrelsens eget skøn.

Hvervet som tilfornordnet vælger er et borgerligt ombud, så man har pligt til at påtage sig hvervet, medmindre man har forfald.

8. *Kan kommunalbestyrelsen kun vælge tilfornordnede vælgere blandt partiernes medlemmer?*

Svar:

Nej, valglovgivningen indeholder ikke nogen specifikation af, hvem der kan vælges som tilfornordnet vælger, ud over at vedkommende skal være vælger i kommunen. Kommunalbestyrelsen kan derfor godt vælge andre vælgergrupper som tilfornordnede vælgere. Nogle kommuner annoncerer på denne baggrund efter frivillige, der vil melde sig som tilfornordnede vælgere.

9. *Må kandidater virke som valgstyrene og tilfornordnede vælgere?*

Svar:

Ja, men valglovgivningen indeholder visse begrænsninger i, hvilke opgaver de må varetage.

Kandidater, der opstiller til valget, må ikke deltage i optællingen af, hvor mange stemmer der er afgivet for det parti eller den kandidatliste, de er opstillet for, eller i opgørelsen af, hvordan de afgivne stemmer for det pågældende parti eller kandidatliste fordeler sig på personlige stemmer for hver kandidat og parti/listestemmer.

Kandidater til valget må heller ikke yde hjælp til stemmeafgivningen på valgdagen eller (for de tilfornordnede vedkommende) som stemmemodtagere ved brevstemmeafgivning.

På hvilket afstemningssted skal valgstyrere og tilforordnede vælgere gøre tjeneste

10. Hvad hvis der er uenighed om, hvor en valgstyrer/tilforordnet vælger skal gøre tjeneste?

Svar:

Hvis kommunalbestyrelsen ikke kan blive enig om fordelingen, er det de almindelige regler for beslutningstagning i den kommunale styrelseslov, der gælder (§ 11, stk. 3), hvorefter beslutninger træffes ved stemmeflertal, hvis intet andet særligt er bestemt. Det er dog forudsat i valglovgivningen, at der blandt valgstyrerne og de tilforordnede vælgere på de enkelte afstemningssteder er repræsentation for flere grupper i kommunalbestyrelsen.

11. Skal valgstyrere/tilforordnede vælgere gøre tjeneste på afstemningsstedet inden for det område, hvor de selv bor?

Svar:

Nej. Kommunalbestyrelsen kan godt beslutte, at valgstyrere og tilforordnede vælgere skal gøre tjeneste på afstemningsstedet i et andet afstemningsområde i kommunen end det afstemningsområde, hvor den pågældende bor.

Bistand fra kommunalt ansat personale

12. Kan personer ansat i kommunens administration udpeges som tilforordnede vælgere i tilfælde af, at valget af tilforordnede vælgere i øvrigt foretages ved forholdstalsvalg?

Svar:

Personer, der er ansat i kommunens administration, kan godt udpeges som tilforordnede vælgere, hvis de bor i kommunen.

Der er hverken i valglovgivningen eller den kommunale styrelseslov noget til hinder for, at et vist antal tilforordnede vælgere udpeges i enighed af kommunalbestyrelsen, mens de øvrige tilforordnede vælgere vælges ved forholdstalsvalg. Se også svar på spørgsmål 2.

13. Kan personer ansat i kommunens administration medvirke på valgdagen og ved fintællingen, og skal de i givet fald udpeges som tilforordnede vælgere?

Svar:

Bestemmelserne i valglovgivningen om, at valgstyrerne og de tilforordnede vælgere forestår afstemningen på valgdagen og den efterfølgende stemmeoptælling, er ikke til hinder for, at man ud over valgstyrerne og de tilforordnede vælgere får bistand på valgdagen og/eller ved fintællingen af personale ansat i kommunens administration under ledelse af valgstyrerne. Hvis personalet skal udpeges som egentligt tilforordnede, skal de bo i den pågældende kommune.

Forfald og skiftehold

14. Hvad sker der, hvis en valgstyrer eller tilforordnet vælger har forfald?

Svar:

Hvis en valgstyrer eller tilforordnet vælger har forfald (dvs. er lovligt forhindret), udpeger den gruppe i kommunalbestyrelsen, der har udpeget den pågældende, en ny valgstyrer eller tilforordnet vælger.

15. Kan man lave "skiftehold" blandt valgstyrerne og de tilforordnede vælgere på valgdagen, således at nogle af valgstyrerne og de tilforordnede vælgere først skal møde på

afstemningsstedet, når der forventes at være spidsbelastning samt i forbindelse med optælling af stemmer?

Svar:

Ja. Valgstyrrerformanden kan beslutte, at valgstyrrerne på skift kan forlade afstemningsstedet både umiddelbart inden valghandlingen (dvs. den forberedelse af valghandlingen, der finder sted samme dag som valghandlingen), under valghandlingen samt under den efterfølgende stemmeoptælling for at holde pause(r), når det ellers er foreneligt med afviklingen af de forskellige opgaver før, under og efter valghandlingen. Der skal dog altid være over halvdelen af valgstyrrerne til stede på afstemningsstedet, og alle valgstyrrerne skal være til stede ved underskrivelse af afstemningsbogen. Valgstyrrerformanden må ikke selv forlade afstemningsstedet.

For så vidt angår tilforordnede vælgere er der ikke i valglovgivningen fastsat regler om antallet af tilforordnede eller om varigheden af de tilforordnedes opgavevaretagelse på valgdagen. Det er derfor op til den enkelte kommunalbestyrelse selv at fastsætte, både hvor mange tilforordnede der skal være til stede på det enkelte afstemningssted, og i hvilket tidsrum de tilforordnede skal være til stede på afstemningsstedet.